

# Spis treści

|                                                                                                                           |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Wstęp . . . . .                                                                                                           | 7   |
| Część I. Człowiek i przestrzeń                                                                                            |     |
| I. Kształtowanie postaci i sytuacji dramatycznych                                                                         |     |
| 1. O akcji, fabule dramatycznej i dwóch metodach prezentacji postaci                                                      | 20  |
| 2. Dossier personalne dramatów Andriejewa (człowiek patetyczny i groteskowy) . . . . .                                    | 25  |
| 3. Właściwości struktury kompozycyjnej (dramaturgia „ja” i technika „dramatu stacji”) . . . . .                           | 46  |
| 4. Zapowiedź „nad-dramatu” ( <i>Über-Drama</i> ) . . . . .                                                                | 56  |
| II. Organizacja przestrzeni dramatycznej i jej symbolika                                                                  |     |
| 1. Wprowadzenie. O symbolice domu ( <i>intérieur'u</i> ) we współczesnej Andriejewowi dramaturgii realistycznej . . . . . | 59  |
| 2. Przestrzeń domu w dramaturgii Andriejewa . . . . .                                                                     | 66  |
| 3. Przywoływanie przestrzeni otwartej. Przestrzeń jako wizerunek czasu-przeznaczenia . . . . .                            | 77  |
| Część II. W sferze słowa                                                                                                  |     |
| I. Monolog i jego odmiany                                                                                                 |     |
| 1. Wprowadzenie. Monolog a dialog . . . . .                                                                               | 92  |
| 2. Słowo „epickie” i retoryczne — monolog w <i>Życiu Człowieka</i> . . . . .                                              | 97  |
| 3. „Słowo ekspresyjne” — monolog w <i>Czornych maskach</i> . . . . .                                                      | 115 |
| 4. Hipertrofia patosu — monolog w <i>Anatemie</i> . . . . .                                                               | 120 |
| II. Struktura dialogu                                                                                                     |     |
| 1. Uwagi wstępne . . . . .                                                                                                | 124 |
| 2. Odmiany dialogu statycznego w <i>Życiu Człowieka</i> . . . . .                                                         | 125 |
| 3. Dwa rodzaje stylizacji w dramacie <i>Car'-Gotod</i> . . . . .                                                          | 138 |
| 4. Stylizacja biblijna w <i>Anatemie</i> . . . . .                                                                        | 145 |
| 5. Echa komedii dell'arte w <i>Czornych maskach</i> . . . . .                                                             | 155 |
| 6. Zagadka i „międzysłowie” w <i>Okieanie</i> . . . . .                                                                   | 160 |
| III. Typy i funkcje didaskaliów                                                                                           |     |
| 1. Wokół metodologicznych dyskusji nad dramatem — problem sceniczności . . . . .                                          | 169 |
| 2. „Emancypacja” didaskaliów ( <i>Życie Człowieka</i> , <i>Car'-Gotod</i> , <i>Czornyje maski</i> ) . . . . .             | 173 |

|                                                                                                                 |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 3. „Inwazja” pierwiastków epickich i lirycznych — didaskalia w <i>Ana-</i><br><i>temie i Okieanie</i> . . . . . | 185 |
| 4. Próba konfrontacji: didaskalia w dramacie symbolistycznym i pre-<br>ekspresjonistycznym . . . . .            | 198 |
| <b>Zakończenie</b> . . . . .                                                                                    | 205 |
| <b>Peşrome</b> . . . . .                                                                                        | 211 |
| <b>Summary</b> . . . . .                                                                                        | 213 |
| <b>Indeks nazwisk</b> . . . . .                                                                                 | 216 |

## Indeks nazwisk

- Abramowska J. 169, 177  
 Adamczyk M. 55  
 Afonin L. 16  
 Ajschylos 155, 207  
 Ajzman D. D. 174  
 Alanová A. 129  
 Alpiers B. 207  
 Aniks A. 24, 96  
 Annienskij J. 8, 13, 174, 198-200, 202  
 Antoine A. 67  
 Appia A. 21, 88  
 Arabażyn K. J. 96  
 Arystoteles 22, 24, 38  
  
 Babiczewa J. 16, 27, 124, 145-146, 173  
 Bablet D. 67, 68, 72-73, 206  
 Bachtin M. 38, 43, 60, 62, 72, 113, 145, 208  
 Beckett S. 36, 67  
 Bagrij A. 15  
 Bahr H. 206  
 Balcerzan E. 40, 100, 172, 182, 207  
 Balmont K. 198-200, 202, 203  
 Bałatowa N. R. 14  
 Bałuchatyj S. 92-93, 125  
 Barański Z. 16  
 Barthes R. 76  
 Batuszkow B. 124  
 Baudelaire Ch. 87, 119  
 Bereza A. 36  
 Berloga I. 8, 66  
 Berton I. C. 83  
 Bevernis M. 8  
 Biely A. 97, 192, 198-200, 202-203  
 Bieskin E. 146  
 Biezzubow W. I. 9, 14, 16, 75, 124, 145-146  
 Blatny L. 131  
 Błok A. 8, 12, 13, 20, 24, 45, 58-59, 97, 105, 174, 182, 198, 200, 202-203  
  
 Błońska W. 76  
 Błoński J. 36, 60  
 Bogdański A. 61  
 Borchert W. 49, 50  
 Brecht B. 53, 95, 98, 105, 107-109  
 Briusow W. 8, 10-11, 13, 67, 104  
 Brusianin W. W. 30  
 Brüchner A. 13  
 Budagow R. A. 97, 125, 132  
 Burghardt O. 15, 41, 79  
 Bunin I. 15  
 Burrows E. 36  
 Bühler K. 112  
 Butor M. 62  
  
 Claudel P. 83, 210  
 Chałacińska-Wiertelak H. 16, 163, 165  
 Cimirakis L. 26  
 Corneille P. 96  
 Cymborska-Leboda M. 138, 169, 181-182, 184, 197  
 Czajkiewicz E. 85  
 Czechow A. 8, 12, 24-25, 61-62, 96, 105, 126, 163-166, 205  
 Czirikow J. 8, 63, 174  
 Czirwa J. 16, 109, 122  
 Czuwakow W. 16, 61, 75  
  
 Dąbrowski S. 94  
 Dąbska I. 160-161  
 Degler J. 104  
 Dębicki A. 23  
 Dłuska M. 102  
 Dobijanka O. 23  
 Doroszewicz W. 100, 131  
 Dostojewski F. 40, 75, 207-208  
 Drawicz A. 177  
 Driagin K. 15, 27, 124, 132, 138  
 Dukor J. 199-200

- Dziadosz-Woźniakiewicz patrz Woźnia-  
kiewicz-Dziadosz  
Dzywielegow A. 37
- Eberhardt K. 70, 201  
Edschmid K. 28  
Eichenbaum B. 203  
Eisner L. H. 70, 201  
Eliade M. 71, 78, 83  
Eliot T. 51  
Esslin M. 36  
Eustachiewicz I. 27
- Falkiewicz A. 60  
Faryno J. 60  
Feliński A. 96  
Fonwizin D. 96  
Frołow W. 61  
Fuchs G. 67, 68
- Garewicz J. 89, 119  
Gassner J. 199-200  
Genette G. 61  
Gippius Z. 13  
Gliszczyński A. 103  
Głowiński M. 85, 96, 113  
Goethe J. W. 23, 70, 105  
Goll I. 57, 207  
Gołaszewska M. 195  
Gombrowicz W. 44  
Gorki M. 7-9, 12, 25, 35, 60-61, 63-64,  
66-67, 74-75, 126, 154  
Gouhier H. 21-22  
Goya F. 46, 72, 207  
Górski K. 169  
Grebnicková R. 133  
Gric T. 15, 20, 173, 185  
Grigoriew A. L. 14, 16  
Guze J. 64
- Hamsun K. 9  
Hauptmann G. 9, 174-177  
Harder H. B. 16, 124  
Hartmann N. 208  
Hasenclever W. 49, 59  
Hegel G. W. F. 148  
Heidegger M. 28-29  
Heistein J. 171-172  
Hofmannsthal H. 84  
Holzhausen H. 36, 70  
Horinek Z. 148  
Hugo W. 105, 123-124  
Huisinga I. 37, 85
- Husserl E. 27-28, 56  
Hutnikiewicz A. 29, 94, 169
- Ibsen H. 9, 12-13, 23-25, 62  
Iljow S. P. 8, 199  
Ingarden R. 94, 99, 126, 132  
Joffe J. 27  
Jusupow K. 38  
Irzykowski K. 27  
Iwanow W. 34, 47, 97, 104  
Izralewski B. 8
- Janion M. 205  
Janson B. 23, 25  
Januszkiewicz S. 8, 61, 63-64  
Jarry A. 205  
Jasińska M. 94, 169, 171  
Jastrzębski Z. 94, 169, 172  
Jegorow B. 68  
Jewrieinow N. 47, 48, 67, 73, 104  
Jezuitowa L. 16-17  
Juzowski J. 148  
Jużyn A. 5
- Kaczalów W. 5  
Kaiser G. 49-50, 53, 131, 203  
Kamiński P. 26  
Kandinsky W. 69  
Karatygin W. 8, 210  
Karkowski K. 126  
Kasperski E. 171-172, 182  
Kasprowicz J. 34  
Kayser W. 41  
Kändler K. 49, 51-53  
Ken L. 15, 17  
Kesting M. 30, 98, 110  
Kiełdysz W. 15, 17, 61, 75  
Kierkegaard S. 28  
Kisielewski A. 174  
Klaniczny T. 208  
Klejner J. 111  
Klotz V. 33, 60, 98, 135  
Kłossowicz J. 95, 169, 172  
Komissarzewska W. 8-10, 210  
Komissarzewski F. 7  
Kornfeld P. 28, 30  
Kossak J. 28  
Koterski M. 169  
Kowzan M. 177  
Kowzan T. 67, 95, 108, 206  
Krajewska A. 161  
Krasiński Z. 98

- Krasnowa L. 202  
 Krinicki M. 59, 63, 82  
 Krzeczowski H. 155  
 Kugiel A. 81, 206  
 Kulczycka J. 93  
 Kuprin A. 15  
 Kurecka M. 37  
 Kwiatkowski J. 201  
 Kwiatkowska-Podraza M. patrz Podra-  
 za-Kwiatkowska  
 Kwaśniewski B. 182  
 Kuźma E. 202  
 Kuźmin M. 34
- Labuda A. 61  
 Lalewicz J. 55  
 Lange A. 78  
 Larthomas P. 93, 97, 112, 117, 137  
 Leboda-Cymborska M. patrz Cymbor-  
 ska-Leboda M.  
 Leonidow L. 7  
 Lermontow M. 38  
 Leśmian B. 78, 85  
 Lignadis T. 26  
 Linin A. 15, 195, 197  
 Lipski J. J. 52, 208  
 Lubomudrow M. 177  
 Lupa K. 185
- Łanowski Z. 175  
 Łarin B. 125, 145, 166, 168  
 Łotman J. 59, 88  
 Łunaczarski A. 13, 203  
 Łużny R. 18
- Maatje P. C. 59  
 Maeterlinck M. 9, 12-13, 15, 17, 20-21,  
 24-25, 27, 30, 34, 38, 45, 47, 51-52,  
 56, 59, 68, 70, 71, 75, 92, 97, 105, 110,  
 129-130, 160, 164-165, 174, 191-193, 203,  
 205-207  
 Majakowski W. 182  
 Mann J. 38  
 Mann T. 123  
 Marcadé W. 8-9  
 Markow P. 57  
 Marylska E. 28  
 Mayen J. 112  
 Mayenowa M. R. 93, 178  
 Mencwel A. 8, 44  
 Meyerhold W. 7, 9-11, 41, 58, 67-68,  
 104, 182-183, 185, 205  
 Mgiebrow A. 31
- Miciński T. 34, 97, 174  
 Michajłowski B. 15, 27, 124, 138  
 Michajłowski B. W. patrz Michajłow-  
 ski B.  
 Michalski K. 29  
 Mikołaj z Wilkowiecka 95  
 Milewski T. 127  
 Minc Z. 8, 59-60  
 Miodońska-Brookes E. 96  
 Mirandoli F. 51  
 Misiewicz J. 186  
 Misiołek E. 29  
 Molier J. B. 96  
 Muchina E. 13  
 Mukarovsky J. 95, 97-98, 171
- Najdionow S. 8, 61, 63-64, 174  
 Nicoll A. 23, 155-157  
 Niemirowicz-Danczenko W. 7, 9, 11, 13-  
 14, 104, 146, 182  
 Niemojewska H. 51  
 Niepokólczycki W. 155  
 Nietzsche F. 28, 208  
 Niezłobin K. 7-8  
 Nowacki J. 155
- Odincow W. W. 124  
 Okopień-Sławińska A. 96, 113, 206  
 Olechnowski G. 183  
 Orkan W. 83  
 Orłowski J. 18  
 Ortwin O. 208  
 Osiński Z. 171  
 Ostrowski A. 16
- Parvi J. 105  
 Pawlikowski T. 185  
 Pawłowa N. 50-51, 53  
 Picková A. 16, 46, 124  
 Pirandello L. 40  
 Piscator E. 66  
 Poe E. A. 72, 206  
 Podraza-Kwiatkowska M. 208  
 Polakow S. P. 11, 13  
 Połocka E. 14-15  
 Porębski M. 81, 207  
 Prokop J. 39, 200-203, 208  
 Propp W. 87  
 Przesmycki Z. 130  
 Przyboś J. 37  
 Przybyszewski S. 25, 83, 85, 96-97, 116,  
 130, 159  
 Pszczółowska L. 203

- Rabelais F. 38, 43, 72  
 Raszewski Z. 170  
 Reinhardt M. 12, 35  
 Rej M. 172  
 Riemizow A. 34, 97  
 Riewzin I. I. 133  
 Riewzina O. T. 133  
 Rimbaud A. 78  
 Rostockij B. 9  
 Rouche J. 104  
 Rowiński C. 27  
 Rubiner L. 29  
 Rudnickij K. 183, 199  
 Rzewuska E. 34
- Sac I. 8  
 Samojlik C. 44  
 Sand G. 35, 46  
 Sartre J. P. 55  
 Sawicka H. 40  
 Sawina M. 7  
 Schechner R. 21, 52  
 Schiller F. 23, 104-105, 123  
 Schlegel A. 133  
 Schopenhauer A. 26, 28, 78, 83-84, 89, 119, 208  
 Semczuk A. 18  
 Semil M. 21  
 Serafimowicz A. 11  
 Shakespeare W. 83, 93, 95-96, 178, 187, 207  
 Shaw B. 126, 174  
 Sielicki F. 7-8, 13  
 Silman T. 102  
 Sinko T. 22  
 Skwarczyńska S. 94-95, 100, 112, 126, 149, 166, 169, 170  
 Sławińska I. 18, 33, 60, 62, 63, 97-98, 129, 135, 155-156, 172-173  
 Sławiński J. 96, 113, 187  
 Sławicka E. 18  
 Sockel W. H. 28, 47, 68, 73-74  
 Sofocles 207  
 Sokół L. 118  
 Sołogub F. 8, 21, 45, 67, 174, 198, 200  
 Sołowjowa A. 121  
 Sourian E. 60  
 Staff L. 83  
 Staiger E. 182, 205  
 Stanisławski K. 7, 9-10, 12, 14, 67-68, 104, 182, 210  
 Stratiłatowa W. 104
- Strindberg A. 30, 34, 38, 52, 54-55, 85, 137, 174-178  
 Strzelecki Z. 173  
 Stur J. 29  
 Styran J. L. 126, 161  
 Swidziński J. 169, 171  
 Swinarski A. M. 126  
 Szach-Azizowa T. 177  
 Szalopin F. I. 7  
 Szekspir patrz Shakespeare  
 Szestow W. 27  
 Szondi P. 29, 53, 55, 66, 99, 110  
 Szewcow-Szewczyk M. 36, 49  
 Szewcowa L. 15  
 Słiwowski R. 16, 18
- Taborski R. 18, 169-171  
 Tatarkiewicz W. 27, 56, 80  
 Tetmajer-Przerwa K. 78  
 Timofiejew A. 10, 124  
 Todorow T. 117  
 Toller E. 49-50, 53-54  
 Tolstoj L. 8, 96, 126  
 Trubeckoj N. S. 112  
 Tuczyński J. 78, 83  
 Turgieniew I. 207  
 Tynianow J. 179
- Unruh F. 57  
 Uspienski B. 142
- Wachtangow E. 58  
 Warren A. 171  
 Wellek R. 171  
 Wiengierow S. 124  
 Wiertelak-Chałacińska patrz Chałacińska-Wiertelak  
 Winogradow W. 93, 97  
 Winokur T. 97, 125, 145, 173, 179  
 Wirpsza W. 37  
 Witkiewicz S. I. 100, 118  
 Wolkensztejn W. 24, 92, 126, 168  
 Woodward J. 16, 26, 149  
 Worowski W. 205  
 Woźniakiewicz-Dziadosz M. 173, 174, 185  
 Wirth A. 53, 105  
 Wróblewska T. 28-29  
 Wyka K. 162, 205  
 Wyspiański S. 96-97, 103, 104, 119, 174, 208

Zimand R. 203  
Zingermann B. 23  
Ziomek J. 170-172, 182  
Zola E. 62, 177  
Zundielowicz J. 41

Zurchardt R. 97, 126  
Zabicki Z. 205  
Zakiewicz Z. 7  
Zurowski M. 171  
Zeromski S. 10, 174